

ก า ร พ ล ั ต
พื ช ส ม ม ไพร

สรุปการปลูกสมุนไพรอินทรีย์ ตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์

การทำการเกษตรด้วยหลักธรรมชาติ บนพื้นที่การเกษตรที่ไม่มีสารพิษตกค้างและหลีกเลี่ยงจากการปนเปื้อนของสารเคมีทางดิน ทางน้ำ และทางอากาศเพื่อส่งเสริมความอุดมสมบูรณ์ของดินความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศน์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมให้กลับคืนสู่สมดุลธรรมชาติโดยไม่ใช้สารเคมีสังเคราะห์หรือสิ่งที่ได้มาจากการตัดต่อพันธุกรรม ใช้ปัจจัยการผลิตที่มีแผนการจัดการอย่างเป็นระบบในการผลิตภายใต้มาตรฐานการผลิตเกษตรอินทรีย์ให้ได้ผลผลิตสูงอุดมด้วยคุณค่าทางอาหารและปลอดภัยสารพิษ

หลักการผลิตพืชอินทรีย์

1. เลือกพื้นที่ที่ไม่เคยทำการเกษตรเคมีมาไม่น้อยกว่า 3 ปี
2. เป็นพื้นที่ที่ค่อนข้างดอนและโล่งแจ้ง
3. อยู่ห่างจากโรงงานอุตสาหกรรม
4. อยู่ห่างจากแปลงที่ใช้สารเคมีและปุ๋ยเคมี
5. ห่างจากถนนหลวงหลัก
6. มีแหล่งน้ำที่ปลอดภัย

วิธีการทำปุ๋ย

ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ และอีกหลากหลายๆชื่อ มีการให้คำจำกัดความในทางวิชาการที่ค่อนข้างหลากหลาย ในที่นี้ว่า “ปุ๋ย” สารอินทรีย์ หรือสารอนินทรีย์ไม่ว่าจะเกิดขึ้นโดยธรรมชาติ หรือทำขึ้นเองก็ตาม สำหรับ “ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ” สารธรรมชาติที่ได้จากการหมักบ่ม วัตถุดิบจากธรรมชาติต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น ชากพืช ชากสัตว์จนสลายตัว สมบูรณ์เป็นอีเอ็มส์ วิตามิน ฮอร์โมน และสารธรรมชาติต่างๆ (ดินป่า) ปุ๋ยที่ประกอบด้วยจุลินทรีย์ที่มีชีวิต ที่สามารถสร้างธาตุอาหาร หรือช่วยให้ธาตุอาหารเป็นประโยชน์ต่อพืช รวมทั้งอาหารของดิน (สิ่งมีชีวิตในดิน) ตัวเร่งการทำงานของสิ่งมีชีวิตเล็กๆที่อยู่อาศัยในดิน และอาศัยอยู่ปลายรากของพืช (แบคทีเรีย แอคติโนมัยซิส และเชื้อรา ฯลฯ) ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ ต้องเป็นจุลินทรีย์ที่มีคุณสมบัติพิเศษ ที่สามารถสร้างธาตุอาหารขึ้นทางชีวภาพแล้วสามารถแบ่งให้พืชได้ใช้หรือเจาะจงในการสร้างสารบางอย่างออกมา ในการเพิ่มปริมาณเรณูรูปที่เป็นประโยชน์ของธาตุอาหารพืช โดยสามารถสร้างธาตุอาหารกว่า 93 ชนิดให้แก่พืช ภายใต้หลักการกลไกธรรมชาติที่ว่า “เลี้ยงดิน เพื่อ ให้ดิน เลี้ยงพืช” และช่วยปรับปรุง

คุณสมบัติของดิน โครงสร้างดินให้ดีขึ้น และยังช่วยดูดซับ ปรับค่าความเป็นกรด-ด่าง (pH) ในดิน รวมทั้งกำจัดและต่อต้านเชื้อจุลินทรีย์ที่ก่อโรคต่างๆได้ เป็นต้น

ขั้นตอนการทำปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ

1. ชากพืช ชากสัตว์ มูลต่างๆ
2. กากน้ำตาล
3. หัวเชื้อจุลินทรีย์เข้มข้น
4. น้ำสะอาด
5. ถังพลาสติก

วิธีการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ

1. การนำชากพืช ชากสัตว์ต่างๆ เศษอาหาร มูลสัตว์ต่างๆ หรือขี้เถ้าแกลบ กากอ้อย มลुकเคล้าให้เป็นเนื้อเดียวกันอยู่เป็นกอง หรือใส่ไว้ในถังพลาสติก
2. ผสมน้ำ กับน้ำตาลให้เข้ากัน เป็นเนื้อเดียวกัน แล้วเติมหัวเชื้อจุลินทรีย์เข้มข้นในน้ำ แลน้ำตาล เพื่อเป็นตัวเร่งปฏิกิริยาการย่อยสลายของวัสดุ
3. แล้วรตบนกองวัสดุที่ทำการผสมให้เข้ากัน จนมีความชื้นประมาณ หรือเททับถมในถังที่มีเศษวัสดุที่คลุกเคล้ากันแล้วให้ทั่วๆ (ไม่ให้แสงและอากาศเข้าได้)
4. คลุกเคล้าให้เข้ากันดี แล้วตักใส่ปุ๋ยกระสอบ มัดปากถุงให้แน่น วางกระสอบแต่ละตัวให้ห่างกัน เพื่อให้ความร้อนสามารถระบายออกได้ทั้ง 4 ด้าน ทั้งไว้ประมาณ 5-7 วัตรวจดูถ้ามีกลิ่นหอม และไม่มีไอร้อนก็สามารถนำไปใช้งานได้ หรือบ่มทิ้งไว้ประมาณ 90 วัน จะได้ปุ๋ยคุณภาพดี กลิ่นหอม รสเปรี้ยว สามารถนำไปใช้ได้

วิธีการขึ้นแปลง

วัสดุ/อุปกรณ์

1. ปุ๋ยหมักชีวภาพ
2. น้ำหมักชีวภาพ
3. น้ำหมักสมุนไพร
4. กากน้ำตาล
5. จอบ
6. คราด
7. บัวรดน้ำ

ขั้นตอน/วิธีการขึ้นแปลง

1. ขุดดินจะทำแปลงสมุนไพรลึกประมาณ 25-30 ซม. กว้าง 1 เมตร ยาวตามต้องการ โดยเอาดินที่ขุดออกไว้ข้างนอกแปลง
2. โดยปุ๋ยหมักชีวภาพลงในแปลงประมาณ 10 กก. ต่อตารางเมตร
3. เอาหน้าดินขุดออกลงใส่ คลุกให้เข้ากันกับปุ๋ยให้สูงกว่าระบบเดิมพอประมาณ
4. นำกากน้ำตาลกับน้ำหมักชีวภาพอย่างละ 1 ช้อน ผสมน้ำเตรียมไว้ รดแปลงให้ชุ่มวันละครั้งติดต่อกัน 7 วัน
5. พรวนดินที่แปลงคราดให้เรียบร้อย
6. รดน้ำให้ชุ่มทุกวัน รดน้ำหมักสมุนไพรทุก 5 วัน และพรวนดินทุก 3 สัปดาห์

**“การกำเษตรประณีต เป็นการกำเษตรแบบวิธีใหม่
เพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มรายได้พืช สมุนไพร”**

ดินมีชีวิต และมีความต้านทาน แล้วส่งผลให้พืชมีความแข็งแรง
และพืชสมุนไพรพวกนี้ปลอดภัยจากสารเคมี โดยไม่ใช้สารเคมีในการทำการเกษตร

การปลูกพืชกันชน

การป้องกันสารพิษจากภายนอก ทั้งทางน้ำและทางอากาศ การป้องกันทางน้ำโดยชุดครอบแปลง การป้องกันทางอากาศโดยปลูกพืชกันชน ทั้งไม้สูง ไม้ทรงสูงปานกลาง ต้นเตี้ย บนคันกันน้ำรอบแปลง เป็นต้น

พืชป้องกันแมลง

- **กระถินและชะอม** เป็นพืชกันชนป้องกันแมลงเข้ามาทำลายพืชสมุนไพร หรือพืชผักต่างๆ โดยการปลูกกระถินและชะอม รอบๆ แปลงผักหรือสวนเพื่อไว้เป็นตัวบ่งบอกถึงการรุกรานของแมลงศัตรูพืช เช่น เพลี้ยอ่อน เพลี้ยแป้ง เพลี้ยไฟไรแดง และแมลงศัตรูพืชต่างๆ นั่นที่จะเข้ามารบกวนทำลายยอดอ่อนของพืชกันชนเหล่านี้ก่อน ไม่ว่าจะเป็นทางดิน น้ำหรืออากาศ ก็สามารถป้องกันกับพืชหลักได้ทัน
- **ดอกดาวเรือง** เนื่องจากดาวเรืองเป็นสารที่มีกลิ่นเหม็น(ฉุน) แมลงไม่ชอบ จึงสามารถใช้เป็น เกราะป้องกันแมลงให้แก่พืชอื่นๆ ได้ นอกจากนี้ รากของดอกดาวเรือง ยังมีสารชนิดหนึ่ง ที่ช่วยลดปริมาณของไนโตรเจนฟอสฟอรัสในดินได้

ดินที่เหมาะสมกับการปลูกพืชสมุนไพร

อิวมัส คือซากพืชซากสัตว์ที่ตายและเน่าเปื่อย อาจจะได้จากใบหญ้า ใบไม้ ซึ่งทับถมกันอยู่นานๆ จนเน่าเปื่อย มูลสัตว์ มูลวัว ควาย เป็ด ไก่ และหมู เมื่อใส่ไปในดินก็จะทำให้ดินดีขึ้น และสามารถเป็นดินที่พืชชอบ และจะต้องเป็นดินที่อุดมสมบูรณ์ ดินที่อุ้มน้ำไว้พอดีพอเหมาะที่จะทำให้พืชเจริญเติบโตงอกงาม และมีความเป็นกรด-ด่างที่ไม่มากเกินไป และน้อยเกินไป และในดินก็ต้องมีธาตุอาหารในการหล่อเลี้ยงพืชให้มีการเจริญเติบโตได้

- **ดินร่วน** เป็นดินที่มีลักษณะขุยมีสีต่างๆ กัน บางชนิดมีสีค่อนข้างดำมีน้ำหนักเบา เนื่องจากมีอินทรีย์วัตถุผสมอยู่มาก มีอาหารบริบูรณ์ การอุ้มน้ำของดินพอเหมาะแก่พืชอุ้มความร้อนไว้พอเพียงอากาศถ่ายเทได้สะดวก การระบายน้ำดี เวลาฝนตกก็ไม่ขึ้น
- **ดินเหนียว** เป็นดินที่มีลักษณะเป็นเม็ดละเอียดมาก เวลาแห้งจะจับกันเป็นก้อนแข็ง และแตกกระแหง เวลาถูกน้ำจะเป็นโคลนตม ทำให้สมบัติของดินเปลี่ยนไป เวลาฝนตกน้ำซึมลงช้า เพราะเม็ดดินละเอียด สามารถอุ้มน้ำได้ดีกว่าชนิดอื่นๆ อากาศถ่ายเท หรือผ่านเข้าออกระหว่างเม็ดดินไม่ได้ดี มีอาหารพืชบางเล็กน้อย แล้วแต่ชนิดของดิน ดินเหนียวมีหลายชนิด มีสีต่างๆ กัน
- **ดินทราย** เป็นดินที่มีทรายอยู่เป็นส่วนใหญ่ ดินชนิดนี้มีเนื้อทรายหยาบ ไม่จับกันเป็นก้อน น้ำซึมผ่านไปได้ง่าย อุ้มน้ำไว้ได้น้อย

ดินที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูก คือ “ดินเหนียวปนทรายหรือดินปนทราย” เป็นดินที่มีอิวมัสปนอยู่มาก เหมาะสมแก่การเพาะปลูกพืช เพราะดินชนิดนี้จะเป็นดินที่จับกันเป็นก้อน น้ำไหลผ่าน สามารถดูดซับน้ำไว้ได้ดี และไม่มากเกินไป และการอุ้มน้ำของดินพอเหมาะแก่พืชอุ้มความร้อนไว้พอเพียงอากาศถ่ายเทได้สะดวก และการระบายน้ำดี ไม่แฉะชื้นจนเกินไป

ดินเป็นส่วลํ้าคัญที่สุด ในการปลุกพืชสมุนไพรร
จะเป็นดินที่มีชีวิตและเป็นดินที่มีการเพิ่มอาหารหลัก
และอาหารรอง และเป็นแหล่งของจุลินทรีย์
ได้อย่างสมบูรณ์

“

ดินเป็นส่วนลํ้าคัญที่สุด ในการปลุกพืชสมุนไพรร
จะเป็นดินที่มีชีวิตและเป็นดินที่มีการเพิ่มอาหารหลัก
และอาหารรอง และเป็นแหล่งของจุลินทรีย์
ได้อย่างสมบูรณ์

”